

PASQUAL ALAPONT

Inclou *La màscara de l'amor*,
de Vicente Garrido

L'infern de Marta

ESPURNA
bromera

EL RISC DE VIURE

Els pares de Marta, Esteve i Maria, viuen al Vedat de Torrent, en la part alta, en un xalet de començaments del segle xx que va construir un metge de València atret pel clima moderat de la serra. L'edifici guarda unes proporcions equilibrades, amb dos cossos principals que s'ajunten al peu de l'escalinata d'entrada i del porxo, i tot al voltant, un terreny amb pis de grava de granit clapat d'arbres ací i allà. Res d'aquesta gespa impròpia que tant s'estila ara, només una platabanda de flors i arbustos circumdant la tanca.

Últimament, Esteve i Maria vivien obsedits per la seguretat, i més des que la seua filla compartia pis a València amb dues companyes. Marta feia l'últim curs de Dret i s'havia queixat sovint que els viatges diaris a la capital li feien perdre temps; per això s'havia instal·lat en el pis de Carme i de Júlia, al costat de la Facultat. Els pares no es van veure amb cor de dir-li que no, sobretot ara que havia trencat amb el seu nòvio, a qui no havien tolerat mai. Marcel, estudiant de Belles Arts, era en molts sentits un xicot sensacional, tan àvid d'experiències com ple de dubtes. Feia poc havia dit a Marta que s'ofegava i que se n'anava a Amsterdam a treballar de cambrer. Ella també va sentir que s'ofegava, però va preferir quedar-se a València.

El patiment per Marta havia encomanat una por incerta als seus pares, els quals veien perills a tot arreu. No és que de sobte haguera augmentat l'índex de delictes a la con-

tornada, sinó que ara, amb la filla fora de casa, es van fer més conscients del risc de viure. Feia poc algú havia penjat cartells a la urbanització en què denunciaven la desaparició d'una jove, Isabel Forteza, de l'edat de Marta si fa no fa. Un d'aquests anuncis estava enganxat a la paret de la seua tanca, i Esteve i Maria no podien passar per allí sense que se'ls encongira el cor.

Temps abans s'havien comprat un gos, Kepi, un pastor alemany ensinistrat que campava lliure pel xalet i que havia sembrat el jardí d'excrements, com un camp de mines. Esteve el treia cada vesprada per la pineda i s'ajuntava amb altres passejadors de gossos a l'esplanada de l'antic mercat. La canilla i els amos formaven un bon enrenou. Tot plegat semblaven una partida de caça, i de fet aquest era l'efecte que produïa en els vianants, els quals evitaven passar per allí a poqueta nit, més per por d'aquests propietaris benestants i honestos que per la possibilitat de trobar-se amb algun delinqüent.

No obstant això, amb l'adquisició de Kepi, Esteve i Maria es van sentir més segurs, i es van fer la il·lusió que en certa manera també protegien la filla, com si la presència del gos conjurara un risc pressentit, però ni Kepi ni un tanc haurien pogut salvar Marta dels perills que l'assetjaven.

Carme, una de les companyes de Marta, la més amiga, la confident, tarda una mitjana de dues hores a mudar-se i fer-se la toaleta. El dijous 21 d'octubre, per exemple, es va banyar amb sals aromatitzades; es va depilar les aixelles, l'entrecella i tots els pelets que va trobar sobrats en els llocs més recòndits de la seua anatomia; va pentinar-se,

planxar-se més ben dit, els seus cabells arrissats; en acabat va posar-se uns pantalons negres ajustats i una camisa florejada i va eixir al saló.

—Què us sembla? Massa hippie potser? —va preguntar a les companyes de pis.

—Oh, estàs preciosa —la va admirar Marta.

Però ella va arrufar el nas.

—Horrible, veritat?, vols dir això.

I es va tancar de nou a l'habitació sense fer cas dels compliments que ella suposava pietosos; s'ho va traure tot amb ràbia i ho va llançar a la cistella de la roba bruta; va despenjar un munt de faldilles, camises, jerseis i pantalons i ho va disposar tot arreglat damunt del llit; després, mentre s'ho anava mirant, es va maquillar la cara, es perfilà el contorn dels ulls i s'aplicà rímmel a les pestanyes; llavors es va notar tota suada i se'n va anar a dutxar-se; va passar pel saló mig nua i amb una tovalla al muscle, i Júlia i Marta, que ja estaven a punt de feia temps, se la van mirar bocabadades.

—No em digueu res, d'acord?, faig pudor de vaca —va proferir—. Acabe de seguida.

Quan pocs minuts després va eixir de la dutxa, molt més relaxada, Carme es va emprovar un vestit roig de faldilles curtes, però també se'l va traure, i en acabat també es va posar i llevar uns vaquers que mirava de combinar amb unes esportives, i un top elàstic, i una falda; finalment va descobrir que se li havia escampat el rímmel i va començar a fer crits i a refregar-se la cara amb les mans. Així, empastifada com un espantall i asseguda al terra, la van trobar Júlia i Marta, que es van arribar a témer qui sap quina desgràcia.

—No hi ha dret, fa tres hores que m'estic empolainant i només he aconseguit assemblar-me a la mona furona.

Júlia i Marta, acostumades als episodis històrics de Carme, van tractar de reprimir les rialles.

—Què t'ha passat, bonica? —va preguntar Júlia asseguda a l'espona del llit.

—Soc Taylor Swift abans d'anar a la perruqueria, veritat?, Taylor Swift en un mal dia, vull dir, amb tres o quatre whiskys al cos.

—Però què dius? —Marta es va asseure al seu costat—, jo que poguera lluir aquests rínxols de bantu —li va dir acaronent-li els cabells—. A mi m'agrades molt.

Carme se'n va separar tot fent comèdia.

—T'estàs tornant rareta, Marta?

—Soc objectiva.

—Però tu no ets un tio. És un matís empenyador, no?

—Ells que s'ho perden.

—Tens raó, que se la confiten. Me n'aniré al cinema a veure una pel·lícula francesa. O em faré monja carmelitana, què et sembla? —Carme s'estava posant borda.— Per a tu és molt fàcil dir això, Marta, a tu no et sobra cap plec, tens un cul perfecte. Ni mitja cartutxera, és la xica 10, te n'adones, Júlia?

—No em fixe en això, reina.

—És clar, tu tot el que no siga dret constitucional...

Carme va deixar la frase en l'aire. L'amistat de les tres estava feta d'aquestes complicitats un pèl ingènues. Eren d'una pasta ben diferent. En paraules de Carme, Júlia era seriota; Marta, un poc mística, i ella, frívola i canviant com una banderola, però a pesar d'això havien encaixat bé des del principi, una mica com germanes. El seu espai íntim

estava teixit d'una sinceritat franca, on les coses es podien dir sense embuts, sense intencions dobles, i on l'estima tenia l'abrandament i la generositat de la joventut.

A dir veritat, Marta no se sentia cap cigne. Des que Marcel se n'havia anat a Amsterdam no feia sinó torturar-se, pensava que devia haver fet alguna cosa que havia esgarriat la relació, que en tenia la culpa; encara no sabia que hi ha coses que escapen al nostre control, que passen perquè sí, a pesar nostre, com els canvis de l'oratge, alguns de suaus i altres d'inclements. Però a diferència de Carme, que tot ho xarrava, ella no deia res, s'anava tornant més i més taciturna; per això Júlia i Carme se l'havien enduta al seu pis, amb l'excusa aquella de guanyar temps per a estudiar.

Per això també, Carme havia acceptat la invitació de Jofre d'eixir aquella nit, tots plegats en colla, perquè Marta poguera escampar la boira durant unes hores, ni que fora amb els acudits morbosos d'aquell tòtil. Jofre seria l'última cosa que Carme s'emportaria a una illa deserta, acostumava a dir, després del manual de dret romà, que detestava especialment. S'havien conegut a l'institut de Sagunt i ara s'havien retrobat a les aules de Dret. Això li feia mantenir una solidaritat de conciudadana; li feia pena veure'l sempre tan sol, deia, sense amics, i per aquesta raó compartia taula amb ell, i aquest, algunes vegades, al bar o a la biblioteca, se'ls enganxava a roda. «Semblem la L i la I, ei que sí?», solia ironitzar Carme, de constitució més aviat menuda, cosa que contrastava encara més amb la corpulència de Jofre.

El jove estava sempre amb el somriure a la boca, i tenia tirada als acudits i a les històries lúgubres. Algun dia,

mentre esmorzaven, les xiques li'n deixaven contar alguna, sobretot perquè parara de donar la tabarra, i més d'una volta les havia fetes cagar de por. Això el complaïa d'allò més. «És com un xiquet gran», deia Carme, «no ha evolucionat el que esperàvem d'ell, a Sagunt».

L'altra passió de Jofre era mirar el mòbil mentre eren a classe, les notícies de successos, i considerava un deure d'amistat posar Carme al corrent de les notícies del dia:

—Mira, una *güela* de noranta-tres anys ha caigut d'un sisè pis i s'ha obert el cap.

—Vols callar?

—Què t'hi jugues que l'ha tirada el fill per cobrar l'herència? Una *güela* no cau perquè sí.

—Jofre, per favor, que em fas perdre el fil.

De sobte se sorprenia i enarcava les celles:

—Ah, no, que era soltera, tu, la mare que... T'imagines que se l'han carregada els de la Seguretat Social per tal de no pagar la pensió?

Aquell dia, 21 d'octubre, les xiques van arribar al bar tardíssim, pels volts de les dotze. En una tauleta, Jofre les esperava des de feia més d'una hora, en companyia d'aquell amic desconegut que els havia de presentar: Hèctor, de complexió mitjana, esprimatxat, cara rodona i uns ulls d'un blau cel que contrastava amb els seus cabells castanys, llisos i pentinats amb clenxa.

Els xicots els van oferir cadira, i Carme, com sempre, es va encarregar de trencar el gel:

—Jofre, fill, tens l'agilitat d'un hipopòtam, m'has xafat l'ull de poll.

Van riure i Hèctor es va presentar com un amic de Jofre, el qual, sense prestar-hi atenció, lluitava per encabir les seues llarguíssimes extremitats a sota de la tauleta.

—Aquesta és Júlia, ves amb compte, Hèctor, els homes no volen eixir amb ella perquè és una feminista radical i cinturó negre de tai-shujiro-kano no sé què.

—Mira que arribes a ser imbècil, Carme —va protestar l'al·ludida.

—No sé si donar-te la mà —va somriure Hèctor mentre encaixaven.

—I aquesta és Marta..., guapa però com un tros de glaç, no paga la pena d'acostar-s'hi, creu-me —va bromejar encara Carme—, la típica estudiant; rica, famosa, inaccessible... En canvi jo...

—Estic impressionat —la va tallar Hèctor agafant la mà de Marta.

—Molt de gust —va fer aquesta concentrant la mirada en el seu iris blau.

—En canvi jo... —va repetir Carme.

—Ja ens coneixíem d'abans, em sembla, veritat? —va insistir Hèctor ignorant el comentari fatu de Carme i sense deixar escapar Marta, que va sentir com li suava la mà i es va trobar incòmoda.

—No me'n recorde.

—Ets de Torrent, no?

Marta, ruboritzada, confusa, va enretirar la mà i es va esforçar a recordar.

—Sí..., bé, del Vedat... però no sé on...

—Al trenet, i al Club de Santa Apolònia. Ton pare té una fàbrica de mobles als afores, no? Jo també visc per allà. O vivia més ben dit. M'havia fixat moltes vegades en tu.

—Perdona, però no...

—Açò sí que és arribar i carregar —va ironitzar Carme—. En canvi, ningú ha descobert encara el que s'amaga darrere d'aquesta presència meua tan suggeridora. Soc com un diamant en brut —es va abalançar sobre Jofre—. Oh, com si ho vera: m'hauré d'ajuntar amb tu. M'imagineu d'ací a deu anys, grassa com una morsa i amb dos o tres Jofrets al braç? —Carme va fer una ganyota, com si s'haguera empassat un xarop especialment agre.— M'hauré de posar a règim de seguida.

Com en totes les primeres reunions, van dir moltes banalitats encara mentre els servien les begudes. En aquestes circumstàncies, la xerrameca de Carme i els acudits de Jofre van ser molt profitosos, si més no perquè per un instant Marta s'oblidara de Marcel. Hèctor no li treia l'ull de sobre, i ella que, sense saber massa bé perquè, s'havia sentit culpable dels ofecs existencials del seu exnòvio, es va sentir de sobte afalagada.

A poc a poc, com era normal sent tots estudiants de Dret d'últim any, la conversa va derivar cap als estudis; van parlar dels professors, de les assignatures i de les expectatives escasses que se'ls oferien quan acabaren la carrera.

—I tu, Hèctor —es va interessar Júlia—, què fas?

Abans de contestar, el jove va escurar d'un glop el que li quedava de gintònic, mig got, i en va demanar un altre.

—Prepare el doctorat. Sobre dret internacional.

—Amb Grenya boja? —va preguntar Jofre.

—Qui és Grenya boja?

—Com? No coneixes el Meléndez? —Carme es va posar la mà darrere del clatell i va mostrar els dits bellugadissos, tot imitant la cresta d'un pollastre.

—Ah, Meléndez —Hèctor va riure per sota el nas—. Ho sap ell, que li dieu així?

Tothom sap a la facultat que Eustaquí Meléndez Hurtado es pentina els pocs cabells que té mirant de tapar la seua calvície consumada. A tal efecte s'ha deixat créixer l'únic floc que es resisteix tenaçment a la caiguda, i el recargola amb fixador sobre la testa amb un optimisme pertinaç. En dies ventosos, si et situes darrere seu, pots observar la cueta voleiant cap al cel com un catxerulo, per això l'apel·latiu de Grenya boja.

—No, me la dirigeix un professor de la Complutense de Madrid amic de mon pare —va aclarir Hèctor, i es va embarbussar, com si li costara parlar d'ell—. Eh... Mon pare és executiu de la FORD..., ara és a Veracruz. Per això, des que va morir la mare, ja no visc al Vedat —va somriure a Marta, tot buscant-ne la complicitat—, ell sempre està voltant pel món; em felicita per Nadal i tot això, i jo m'estic en una residència d'estudiants.

Es va fer un silenci.

—Bé, però no és cap drama de Dickens, no patiu, a mi ja m'està bé. Faig el que em dona la gana.

—Executiu? —Carme va fer la paròdia d'un desmai i va fer l'ullet a Marta.

Van dur més beguda i, una vegada esgotats els temes banals, van fer rogles. En un apart, Hèctor va proposar a Marta d'eixir a fora. Al començament ella s'hi va negar, va argüir que tenia fred (l'alcavoteria de Carme l'atabalava), però ell va insistir i, sense saber com, es va trobar a l'eixida, agafats del bracet.

Van caminar per l'esplanada del passeig marítim, i en arribar al final es van asseure al muret d'obra. Se sentia la mar invisible en trencar les ones, compassadament, com

una banda sonora que algú haguera posat allí a propòsit per invitar a la confidència. Marta va pensar en Marcel, en com li agradaria estar amb ell, i, d'una manera inconscient, se li va escapar un sospir.

—En què penses? —va preguntar Hèctor.

Marta, que no volia ser descortesa, que no sabia ser descortesa, va comentar:

—Oh, en la mar, en no res en concret, pensava que és bonic estar ací.

—Ja.

La jove es va sorprendre del to susceptible d'Hèctor, un poc acre, incrèdul: inoportú; li va semblar com si estiguera decebut d'alguna cosa.

—I tu, enyores la família? —va preguntar; se sentia culpable de no estar per ell amb tots els sentits i va tractar de posar en la frase el màxim interès.

—No especialment.

—No t'agrada el dret?

Tot d'una, Hèctor es va alçar i va botar del costat de l'arena.

—Tant se'm nota?

Marta va captar el ressentiment en la seua actitud (era com si li diguera: «vols que tornem, no?»), i el va mirar de fit a fit, en silenci, animant-lo, donant a entendre que es podia confiar en ella. A poc a poc el xicot es va anar tranquil·litzant.

—És una quimera del pare, vol que faça oposicions al cos diplomàtic en acabar la carrera... Té molts amics influents..., però jo tinc altres plans.

Hèctor va fer una altra pausa abans de prosseguir, havia dit «altres plans» en un to sec, i tot d'una es va expressar amb una alegria tan sobtada que semblava absurda.

—Amb la mare tot era diferent; ella aconseguia que fórem una família, no t'ho pots ni imaginar..., però després tot se'n va anar en orris. Quan vivíem a Londres...

—Has viscut a Londres? —va preguntar Marta.

Els ulls d'ell van espurnejar:

—Fins als nou anys. El pare hi va treballar a l'oficina central —Hèctor es va embalar—. La mare i jo féiem una vida paral·lela, mig en secret. Ens perdíem al British, al Royal Albert Hall, al Covent Garden, al zoo de Regent's Park, cada dia era com una festa. Un dia em va dur al Museu de cera de Madame Tussaud... El coneixes? —no va esperar la resposta de Marta.— Em vaig cagar de por.

—Degueres ser molt feliç —va intervenir ella.

La veu de Marta va sonar franca, i ell la va trobar radiant, amb els flocs de cabells llisos que li tapaven mitja cara.

—Algun dia caminarem junts pel cementiri de Highgate. Els dos sols.

—Un cementeri, dius?

—Sí, és com una mena de parc —li va dir, en un to abrondat que bé podia ser pres com mig de broma o també com mig seriós. A Marta li va estranyar el comentari, però va somriure, un somrís amable, ple de bones intencions, que algú podia malinterpretar com el d'una jove que estima.

De tornada, ell es va posar a fer equilibris sobre el muret i ella el va seguir; anaven un pèl entonats, eren com dues criatures jugant a perseguir el rei. Quan van arribar al bar, Júlia, Jofre i Carme els esperaven de feia una estona per anar-se'n a casa.

Mentre buscaven un taxi per a les xiques, Jofre va contar encara uns acudits de ministres japonesos i russos que es deien no sé com, dolentíssims tots ells, però la desinhibi-

ció de l'alcohol els va fer riure a cor què vols. Van quedar de veure's un altre dia, i es van acomiadar a la porta del bar, al vidre de la qual hi havia enganxat un cartell on es denunciava la desaparició d'una jove: Isabel Forteza, de vint-i-dos anys.